

Handläggare
Theresa Olsson
Telefon: 08-508 362 21**Till**
Äldrenämnden
Den 21 november 2023

Betänkandet - Ett stärkt och samlat skydd av välfärdssystemen (SOU 2023:52)

Svar på remiss från kommunstyrelsen KS 2023/1056

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av betänkandet ”Ett stärkt och samlat skydd av välfärdssystemen (SOU 2023:52)” samt överlämna det till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Regeringen har tillsatt en särskild utredare med uppdrag om att göra en översyn av möjligheterna att stärka arbetet med att bekämpa bidragsbrott mot ett antal statliga myndigheter. För att få en heltäckande bild har utredningen även inkluderat kommuner och arbetslöshetskassor i kartläggningen och förslagen. Slutbetänkandet ”Ett stärkt och samlat skydd av välfärdssystemen (SOU 2023:52)” är huvudsakligen inriktat på hur felaktiga utbetalningar och brott mot välfärdssystemen kan förebyggas och bekämpas.

Äldreförvaltningen är i stort positiv till utredningens förslag och håller med i flera bedömningar. Äldreförvaltningen ser dock att kommunerna också behöver inkluderas i förslagen om att få stöd och kunskap i det brottsförebyggande arbetet från Brottsförebyggande rådet och Ekobrottsmyndigheten.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat betänkandet ”Ett stärkt och samlat skydd av välfärdssystemen (SOU 2023:52)” för yttrande av stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, förskolenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd och Hägersten- Älvsjö stadsdelsnämnd. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 24 november 2023.

Ärendet

Regeringen beslutade den 3 juni 2021 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av möjligheterna att stärka arbetet med att bekämpa bidragsbrott mot Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, Centrala studiestödsnämnden (CSN), Migrationsverket och Arbetsförmedlingen. För att få en heltäckande bild har utredningen även inkluderat kommuner och arbetslöshetskassor i kartläggningen och förslagen.

Syftet med översynen har varit att säkerställa en ändamålsenlig och effektiv hantering som kan minska antalet felaktiga utbetalningar och bidragsbrott i de ekonomiska förmåner och stöd som hanteras av myndigheterna. Slutbetänkande är huvudsakligen inriktat på hur felaktiga utbetalningar och brott mot välfärdssystemen kan förebyggas och bekämpas.

Förslag som lämnas av utredningen är att:

- de beslutande aktörerna får ett tydligare ansvar att förebygga välfärdsbrott
- regelverken för att skydda välfärdssystemen stärks
- de beslutande aktörerna får utökade möjligheter att inhämta uppgifter
- det införs ett system med administrativa sanktionsavgifter,
- ansvaret för att utreda bidragsbrott flyttas över till Ekobrottsmyndigheten
- det införs ett system med bidragsspärr

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande äldreomsorgsfrågor. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 15 november. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 14 november och det för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden gemensamma rådet för funktionshinderfrågor den 16 november.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Betänkandet ”Ett stärkt och samlat skydd av välfärdssystemen (SOU 2023:52)” har fokuserat på att stärka arbetet med att bekämpa bidragsbrott mot ett antal statliga myndigheter. Äldreförvaltningens synpunkter är därför avgränsade till att endast kommentera de delar i utredningen som berör äldreförvaltningens uppdrag. Dessa är kopplade till upphandling och avtalsförvaltning av privata utförare.

Äldreförvaltningen tycker att utredningens förslag generellt är bra och ett steg i arbetet att bekämpa välfärdsbrottslighet. Gemensamt har vi ett ansvar att förvalta medborgarnas skattepengar på ett sätt som gör att allmänheten känner förtroende för välfärdssystemet. Det är viktigt för tryggheten hos de äldre i Stockholms stad att kunskap och verktyg för att förhindra oseriösa aktörer stärks.

Utredningens förslag om att beslutande aktörer får utökade möjligheter att inhämta uppgifter ses som positivt liksom att ett gemensamt register över beslutade sanktionsavgifter uppförs. Förvaltningen håller med i bedömningen att behovet att behandla personuppgiftsuppgifter i sanktionssystemet står i proportion till det ingrepp i den personliga integriteten som behandlingen kan innebära för den enskilde. Det är en nödvändighet för kommunerna att kunna inhämta uppgifter från andra beslutande aktörer för att exempelvis förhindra att lön betalas ut till svart arbetskraft samt för att säkerställa att arbetsgivaravgifter betalas ut korrekt.

Vidare så är äldreförvaltningen positiv till att Brottsförebyggande rådet (Brå) föreslås ge stöd till de beslutande aktörerna i hur ett brottsförebyggande arbete ska bedrivas samt att Ekobrottsmyndigheten föreslås stödja beslutande myndigheter med kunskap om hur ekonomisk brottslighet kan förebyggas. Äldreförvaltningen ser dock att detta stöd och denna kunskap om brottsförebyggande arbete även bör ges till kommuner som också riskerar att utsättas för ekonomisk brottslighet.

Jämställdhetsanalys

Ärendet är ett svar på remiss från kommunstyrelsen och därmed skriver förvaltningen ingen egen jämställdhetsanalys.

Patric Rylander
Äldredirektör
Äldreförvaltningen

Linda Hamnes
Avdelningschef
Äldreförvaltningen

Bilaga

Ett stärkt och samlat skydd av välfärdssystemen (SOU 2023:52)